

Ela Steinová (Weisbergerová)



narozena 30.06.1930

poslední bydliště před deportací: Lom u Mostu, Praha
transport X (12. 02. 1942 Praha → Terezín)

transport 0

osvobozena: Terezín

bydliště: Izrael, USA (The Cat with the Yellow Star)

Před rokem 1939

- žila a rodiči a starší sestrou v Krušných horách (Lom u Mostu), asimilovaná rodina
- vlastnili dva obchody, českoslovenští vlastenci
- maminka za svobodna Altensteinová
- celá rodina na Masarykově pohřbu 1937
- tatínek po záboru Sudet zatčen - už se nevrátil (údajně zemřel na infarkt)

V Terezíně

- transport X - 12. února 1942 (911 zahynulých, 89 osvobozených)
- maminka řekla dívkám: oblečte si tolik svetrů a oblečení, kolik jen můžete
- bylo hodně sněhu - strýček Otto šel o holi v čele průvodu ze shromaždiště v Holešovicích na nádraží
- oddělili nás - babička jinam, strýček jinam, my se sestrou a matkou zůstaly spolu v kasárnách
- matka pracovala v záhradě - **„Byla nejlepší zloděj v Terezíně, nekradla pro sebe, často mi dávala balíčky pro děti, které v Terezíně neměly rodiče.“**
- nejprve odešla do L 410 sestra
- Ela chtěla zůstat s maminkou, nakonec zdráhavě souhlasila - **„Věděly jsme, že to bude lepší.“**

Před odchodem do Terezína

- útěk z Lomu po Křišťálové noci - dům pomalován nápisy Židé ven a hákovými kříži
- odvezl je na motorce strýc Vojta - velká zima, hraniční kontroly, Ela chtěla domů
- dostali se k příbuzným do Loun, do Prahy a Brna (bydlely se sestrou u babičky)
- se sestrou navštěvovaly českou školu
- po vzniku protektorátu do Prahy (strýc Otto Altenstein nahrazoval Ele tatínka)
- neúspěšný pokus o vystěhování
- od září 1940 nesmí chodit do veřejné školy,
- od září 1941 musí nosit hvězdu
- zpívala v synagoze o pátečních večerech, byla na sebe hrdá

Na pokoji 28

- přišla na pokoj s více jak 20 dívkami - znala jen jednu
- brzy se spřátelily - především s Annou Flachovou (Flaškou) - rády zpívaly
- členkou organizace Jad Tomechet (Pomocná ruka)
- babička v Terezíně zemřela
- **„Učily jsme se od Tolly disciplínu, byly jsme jako vojáci.“**
- po příchodu Helgy Pollakové (leden 1943) se staly nejlepšími přítelkyněmi
- uspěla v konkurzu - role Kočky v Brundibárově.
- oslavila to tancem s maminkou
- přátelství s Honzou Gelbkopffem - Gelbecem

Konec pokoje 28

- po podzimních transportech 1944 zůstaly na pokoji 28 jen čtyři
- posledním transportem odešel také strýček Otto
- rozdělily si na čtyři části vlnjku
- společně se sestrou se přestěhovaly k matce, kterou práce v zemědělství ochraňovala před transportem
- práce v zemědělství
- opětovný příchod Helgy do Terezína - **„Helga, Helga je tady. Našla jsem opět svou Helgu.“** („pochod smrti“)
- příchod Rudé armády - nejlepší dárek k sestřiným narozeninám

Po skončení války

- strýc Vojta je se sestrou odvezl z Terezína k příbuzným, matka v Terezíně ještě i po osvobození
- navštěvovala jako služebná sovětské důstojnice
- 1949 do Izraele, sňatek, 1958 odešli do USA

Vysvětlivky:

*1 Tímto písmem - jsou uvedeny autentické (dobové) doklady

*2 Tímto písmem - jsou uvedeny vzpomínky

Věřím ti - věříš mi? vím - jak víš
buď - jak buď, nezradíš - nezradím

Slova této hymny, tajné přísahy dívek z pokoje 28 dívčího domova L 410 v Terezíně zapůsobila na mnohé čtenáře. Byla to hymna dívek, které držely při sobě. Snažily se pomáhat si. V této životní situaci to šlo sice těžko. Většina nepřezřela. Ostaš se ale dodnes scházejí. Vzpomínají na ty těžké časy. Nemyslí se na ně bezky, s úsměvem. divadlo Brundibár a pěkné časy, které v pokoji 28 strávily.

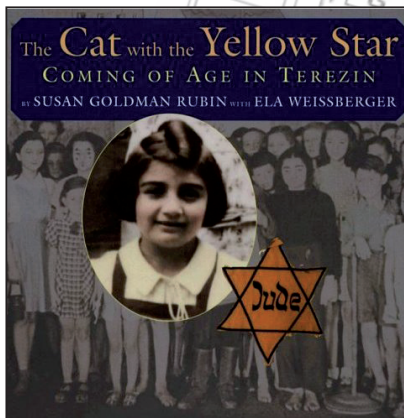


Věřím ti - věříš mi? vím - jak víš
buď - jak buď, nezradíš - nezradím

Slova této hymny, tajné přísahy dívek z pokoje 28 dívčího domova L 410 v Terezíně zapůsobila na mnohé čtenáře. Byla to hymna dívek, které držely při sobě. Snažily se pomáhat si. V této životní situaci to šlo sice těžko. Většina nepřezívala. Ostatní se ale dodnes scházejí. Vzpomínají na ty těžké časy. Nemyslí se na ně hezky, ale s úsměvem vzpomínají na hru, divadlo Brundibár a pěkné časy, které v pokoji 28 strávily.



V opeře Brundibár hrála kočku.



The Cat with the Yellow Star: Coming of Age in Terezin



I have miraculously made the acquaintance of two Terezin survivors yesterday, Marta Fried and Ela Stein Weissberger (Ela played the Cat in the "Brundibar" children's opera for 55 performances in Theresienstadt). Bless them, I think they will become my two honorary aunties. I have learned that Zorinka was the first to die from her barrack, in Room 27 at building L410, where Marta was also residing. Ela was next door in Room 28. I now understand that my grandmother was incorrect in telling me that Zorinka's whole barrack was poisoned (contaminated water) and all the girls also died of typhus. This was probably what my grandparents were told, in an attempt to soften their grief perhaps (which didn't help, obviously).

Esther Levy



Ela Stein namalovala Helgu Pollak.